

zadokkal nyúlik vissza az ezer év előtti időkbe, s ama kor alkotó erői éppen e régi formákba s a nép lelkébe rejtözve várják feltámasztásukat. Elítéljük az ellenséges magatartást, mely a két eszme: a népi és polgári gondolat képviselőit szembefordítja egymással, s amely az öncsonkítás egy nemét követeti el velük. Valódi építő munkát és termékeny eredményt az euráziai gondolat sikerétől várunk. Ez a gondolat nem új, de még nagy út választja el a megvalósulástól. Vele kívánunk menetelni...“

De hiszen ez országos, sőt európai program, mondhatná valaki, s így fölvetődik a kérdés: hivatott-e egy regionális lap ilyen nagytávlatú feladatok végzésére? Mindenesetre létünk és művelődésünk közös, legfőbb kérdése ez, s így minden lépésünket ennek a végső célnak igézetében kell megtennünk. A vidéki lap legfontosabb programpontja tehát művelődésünk elmélyítése és kiterjesztése; a műveltség azonban igen sokágú s minden ágazatával szemben más-más feladatok hárnak reá. Kétségtelen például, hogy a pusztán szépirodalmi igényeket, egy olyan kis országban, mint mi vagyunk, csakugyan ki tudja elégíteni néhány jól szerkesztett országos folyóirat, amelyet természetesen legcélszerűbb az ország fővárosában kiadni. — Erre nézve a *Sorsunk* f. évi 7. számában a lap szerkesztője közöl néhány felvilágosító sort: — „Akármennyire írócsoportok, irányok munkásai, szellemi szervezettek kezébe kerül is előbb-utóbb minden szépirodalmi lap, amint a gyakorlat mutatja, ezek jól-rosszul, de valahogy mégis elvégzik a szükséges szelekciót, fenntartják a kritikai élet folytonosságát, s végül hozzáidomulnak az egyetemes szellemi élet tagozódásához. Az irodalom regionális tagolódása, ami igen nagy értékeket teremt, így sem veszhet el teljesen; ezt magukban és műveikben hordozzák az írók, akik az ország különböző tájairól származnak s akiknek tehetségesebbjeit javarészt úgyszólván az érvényesülés magnese a középpontba, vagy a régiókból is megtalálják az utat a folyóiratokhoz és a kiadókhoz. Köztudomású, hogy az ú. n. „pesti írók“ kilencvenkilenc százaléka vidéken született, s irodalmunk éppen arról nevezetes, hogy számot-

tevő városias irodalmunk nincs, most van csak születőben.“

„De az irodalom a műveltségnek, a kultúrának csak egyik ágazata. A művelődés számtalan forrásból táplálkozik, melyeknek eltömődése igen nagy veszély, eltömése pedig bűnös önsorvasztás. Minden tájnak megvan a maga külön világa, gyakran már a pusztta esztétikai varázsa is megejtő, élete csodálatos mélységeket fed fel a beható előtt, földrajzi helyzet, történelme, népe különös sodródásokkal lendíti a nagyobb közösség életének áramlását. Megvan a maga külön helyi végzete is vagy szerencséje, társadalmi, gazdasági kérdései: előnyök vagy hátrányok, melyek a többi táj gyarapodását szolgálhatják, vagy azok virulásából szívhatnak erőt a maguk sorvadásába. Azonban mindezek a földrajzi, gazdasági, társadalmi, történeti, népi stb. tényezők egyúttal kulturális erőforrások is. Ezeket egyetlen középpontból kiművelni, munkára serkenteni lehetetlen, s lehetetlen megoldani a sorvasztó problémákat is. Ehhez tájismeret szükséges, szoros szimbiózis, helyi tudomány, helyi hazaszeretet s ezeknek mindenféle szerve. Vajjon ok nélkül adott az állam Erdélynek külön, nagyarányú tudományos intézetet, s ok nélkül veti-e minden erejét latba Pécs is Dunántúl egyetemének teljessé tételéért s egy kutató intézet felállításáért, — hogy csak a legfőbb szerveket említsük. De az állam nem tehet mindent, s nem indíthat például folyóiratokat. Már pedig a folyóirat minden helyi kulturális iparkodásnak nélkülözhetetlen szerve, mert a legmozgékonyabb, mindenkihez eljut, a legalkalmasabb porondja a kérdések megvitatásának, az ismeretek összegyűjtésének, a leghathatósabb eszköz a közérdeklődés fölkeltésére és kielégítésére.“

„Pusztán szépirodalmi lapokra a vidéken aligha van szükség; ezen a téren a vidéki lap főfeladata az, hogy a bontakozó tehetségek útját egyenesse az országos érvényesülés felé, a rejtőzködőket, előretörni nem tudókat napfényre segítse és számontartsa, e mellett szellemi szálakkal szülőföldjükhöz kösse a maga kiváló szülötteit; s persze szép és hasznos dolgot művel, ha irodalmunk beérkezett nagyságait bemutatja olvasóinak. De a vidéki lapnak